

Delft, 7 mei 2025

Aan: Commissie voor Klimaat en Groene Groei
Betreft: Position paper rondetafelgesprek Aanvullend Klimaatbeleid
Van: CE Delft

Inleiding: Oproep tot koersvast en daadkrachtig klimaatbeleid

De klimaatdoelen van Nederland raken steeds verder uit zicht. De komende jaren zijn cruciaal om de CO₂-uitstoot snel omlaag te brengen. De vaste commissie van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei heeft CE Delft gevraagd haar visie neer te leggen over hoe Nederland weer op koers kan komen voor het halen van de klimaatdoelen. In dit position paper doen we drie concrete aanbevelingen voor aanvullende beleidsopties die effectief, snel en makkelijk uitvoerbaar zijn en weinig tot geen overheidsfondsen behoeven. Maar eerst willen we een bredere oproep doen: kies voor consistent beleid dat mensen en bedrijven houvast geeft.

Kies voor duidelijkheid en consistentie – voor burgers én bedrijven

Om voortgang te boeken en onze economie en samenleving toekomstbestendig te maken is het essentieel dat het klimaatbeleid betrouwbaar en voorspelbaar is. Burgers, bedrijven en investeerders hebben behoefte aan heldere doelen en gelijke regels voor alle sectoren – van de industrie tot de voedselsector en de transportsector. Zorg voor eenduidige normen die voor iedereen gelden en het beprijsen van uitstoot, zodat iedereen zijn eerlijke deel bijdraagt en verduurzamen loont. Als het voor iedereen duidelijk is dat we samen bijdragen groeit het draagvlak, de stabiliteit van beleid en de investeringsbereidheid.

Klimaatbeleid kost geld, maar niets doen kost veel meer.

Economen geven aan dat kiezen voor een evenwichtig, duidelijk en stabiel klimaatbeleid uiteindelijk goedkoper is dan niets doen¹. Economisch gezien is het verstandiger nu te investeren in maatregelen die zorgen voor een goede en geregisseerde overgang naar een klimaatvriendelijke economie dan om af te wachten. De overgang moet dan uiteindelijk sneller wat de transitie chaotischer en moeilijker maakt en juist meer geld kost. Daarnaast zien we ook de noodzaak om nu te bouwen aan een duurzame en toekomstbestendige industrie in Nederland. In de veranderende geopolitieke situatie moet investeren in de Nederlandse bedrijven die de economie van de toekomst gaan vormen eenvoudig en aantrekkelijk blijven.

¹ Ambitueuzer klimaatbeleid met normeren en beprijsen is op termijn goedkoper - ESB

Drie kansrijke, goedkope maatregelen met snel effect

Naast de oproep tot koersvast beleid, doen we drie concrete voorstellen voor maatregelen die op korte termijn substantiële klimaatwinst opleveren, eenvoudig in te voeren zijn én beperkte tot geen overheidsfondsen vergen. Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op onze onderzoeken, o.a. in het kader van het Interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO)². In onze recente notitie³ is een overzicht te vinden van nog veel meer maatregelen gerangschikt op CO₂-reductie.

1. Versnel de eiwittransitie – stel een doel voor supermarkten

De verschuiving van dierlijke naar plantaardige eiwitten is essentieel voor een toekomstbestendig en gezond voedselsysteem. Supermarkten verkopen nu 60% dierlijke en 40% plantaardige eiwitten, maar streven naar een omgekeerde verhouding. Zonder wettelijke verplichting komt deze transitie niet van de grond. Wij raden daarom een geleidelijk oplopend doel aan voor het aandeel plantaardige eiwitten. Dit geeft duidelijkheid en voorkomt oneerlijke concurrentie. Invoering van deze maatregel in Nederland kan wereldwijd 9 Mton CO₂ reductie opleveren, waarvan 2 Mton in Nederland⁴. Supermarkten rapporteren hun eiwitverhouding al via het Eiweet-systeem, waardoor uitvoering eenvoudig is.

2. Geef spullen een langer leven en stimuleer hergebruik via de retail

Door burgers te helpen spullen langer te kunnen gebruiken en hergebruik van producten een plek te geven in de winkelstraat, kunnen we veel CO₂-uitstoot besparen. Beleidsopties zijn o.a.: 1) Verplichte reparatie labels op apparaten, 2) Verlenging van de garantietermijn en 3) Uitbreiding van uitgebreide producenten verantwoordelijkheid (UPV) naar andere sectoren. Op langere termijn is een verplicht aandeel tweedehands producten in de retail een effectieve maatregel. Volgens onderzoek van CE Delft⁵ kan invoering van deze maatregel in Nederland leiden tot 1,35 - 2,7 Mton CO₂ emissiereductie in 2030 wereldwijd, waarvan een deel plaatsvindt in ons land.

3. Normeer auto's van de zaak – alle nieuwe auto's nul-emissie vanaf 2027

Een effectieve en betaalbare maatregel is het invoeren van een norm voor emissievrije auto's van de zaak vanaf 2027 (of 2028). Dit houdt in dat vanaf dan alle nieuwe zakelijke auto's emissievrij moeten zijn. Dit levert 0,7 Mton CO₂-reductie in 2030 in Nederland, stimuleert dat er elektrische auto's op de tweedehandsmarkt komen en kost geen geld voor de overheid. Uit onderzoek van CE Delft blijkt dat dit ook voor de meeste werkgevers en werknemers geen hogere kosten geeft⁶. Deze maatregel is effectiever en goedkoper dan de huidige aangekondigde fiscale stimulering, maar kan deze ook versterken.

² Aanvullend klimaatbeleid voor 2030. CE Delft, Berenschot en Kalavasta.

³ Inventarisatie klimaat- en energiemaatregelen voor het ministerie van KGG

⁴ Dit is onderdeel van een rapport van CE Delft dat nog niet gepubliceerd is.

⁵ Effectbeoordeling Nationale Programma Circulaire economie. – Effecten van een geselecteerd aantal beleidsmaatregelen

⁶ Nul-emissie vloetnormering zakelijke auto's. – Onderzoek naar de kosten voor werkgevers en werknemers

Rapporten CE Delft met meer suggesties voor maatregelen:

- [Inventarisatie klimaat- en energemaatregelen voor het ministerie van KGG | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)
- [Aanvullend klimaatbeleid voor 2030, analyses t.b.v. interdepartementaal beleidsonderzoek \(2023\).](#)
- [CO2-reductie van circulaire maatregelen – Verkenning van mondiale en nationale emissiereducties voor een ambitieus klimaatdoel voor de circulaire economie \(2022\).](#)
- [Circulaire beleidsinstrumenten en te verwachten effecten \(2025\).](#)
- [Vermindering broeikasgassen door circulaire maatregelen – Wereldwijd en op Nederlands grondgebied \(2025\).](#)
- [Effectbeoordeling Nationaal Programma Circulaire Economie – Effecten van een geselecteerd aantal beleidsmaatregelen \(2024\).](#)